

Izhaja
trikrat na teden:
v torek, četrtek,
sobota.

EDINOST

ZA RESNICO
OD BOJA
DO ZMAGE!

Issued
threetimes a week
Tuesday, Thursday,
Saturday.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE POD PORNE DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 19. CHICAGO, ILL., TOREK, 13. FEBRUARIJA — TUESDAY, FEBRUARY, 13, 1923. LETO (VOL.) IX.

Pismo iz Pariza.

Za Edinost L. Kuhar.

Dvakrat zaporedoma smo se že pečali s takozvanim problemom bližnjega Vzhoda ter pokazali na mednarodno važnost, ki se skriva za tem nedolžnim imenom. Pustimo danes to vprašanje, kateremu tudi konferenca v Lausanne ne bo našla končnega zaključka. Izrazimo ob tej priliki samo svoje sožalje nad kruto usodo vbojega ljudstva, ki ga je zgodovina posadila na menda prokleta zemljo, kjer se križajo interesi Anglije in Rusije, ob bogate petrolejske vrelce. Lausanne je samo epizoda, ena kroglica na žalostnem rožnem vencu naroda med Kavkazom in Mezopotamijo, ter eno razočaranje več za one, ki v proštem poletu že v najbližnji bodočnosti postavljajo palačo mladega Slovanstva na razvaline britanskega imperija.

Obrnimo tokrat rajši svojo pozornost na evropski kontinent; otresimo se pri tem sentimentalnosti ter pogledimo dejstvom naravnost v oči.

Kdor tako hladno opazuje razvoj političnih dogodkov med evropskimi narodi ter pri tem ne pozabi, da je Slovan, se ne more otresti neprijetnega čustva, da v sedanji evropski krizi slovanski narodi igrajo ključno vlogo, ki prav nič ne obeta biti srečna za njih bodočnost.

Konstatirajmo najprej, da sta približno 2 petini celega evropskega prebivalstva slovanski. Nadalje poudarjamo, da so se slovanski narodi v svetovni vojski vsled zmage nad Nemci osvobodili ter se organizirali v lastnih narodnih in neodvisnih državah. Nazadnje pa ne pozabimo, da so se dosedanja nad Slovani gospodujoči narodi le neradi in samo prisiljeni rezignirali priznati slovanskemu elementu svobodo in neodvisnost, ter da so pripravljali ob prvi priliki ustanoviti to, kar imenujejo "pravni status quo," kar bi pa v naši slovanski terminologiji značilo nekaj popolnoma nasprotnega od neodvisnosti.

Kaj sledi iz teh temeljnih resnic za tiste, ki hladno in trezno presoja položaj in ljubi neodvisnost svojega naroda?

Po mojem mnenju to, da morajo v vojski odrešeni narodi ljubosumno čuvati nad tem, da se razmere ne razvijejo v njih škodo. Slovani bodo, tako mislimo mi, branili z vso močjo mirovne pogodbe, kjer je zapisano njih rojstvo, nadalje bodo ostro zasledovali čustva nemškega naroda ter zabeležili vse nevarne znake, ki jih odkrijejo na nemškem značaju. Pazili bodo, da pri Nemcih, ki edini nimajo povoda biti zadovoljni z novimi slovanskimi državami v Evropi, ker so se ustvarile na razvalinah nemških svetovno imperialističnih načrtov, pazili bodo, da pri Nemcih ne prevlada struja, ki kriči po osveti in če zapazijo, da naraščajo taki nevarni simptomi, bodo Slovani seve porabili vse sile, da še pravočasno odtegnejo tem bojevitim krogom vsa sredstva, ki bi jim služila za udejstvitev ravanše.

Tako, mislimo, mora biti logično postopanje Slovanov.

Ako se ozremo sedaj na premagane nemške države in zasledujemo tam pacifistično gibanje, moramo razočarani priznati, da ga ali ne najdemo, ali pa da Nemci pod tem imenom razumejo nekaj čisto drugega, kakor pa pozhrtvovalni duhovi, ki drugod žrtvujejo pacifistični svetovni ideji svoj čas in svoje življenje.

Kako Nemci imenujejo versajski mir, ki je nam Slovanom dal svobodo? "Diktat," to se pravi pogodba, ki so jo zmagovalne sile Nemcem naravnost narekemale in potem nemško državo prisilile, da jo podpiše. Taka razlaga našega slovanskega krstnega lista nam ne sme biti simpatična. In če nemški pacifisti sedaj pravijo, da je samo ta "diktat" edina ovira za svetovni mir, moramo mi Slovani, mislimo mi, maloverno zavriniti te vrste interpretacije svetovnega miru. Mi nočemo niti spregovoriti besede o onih pristaših takojšnje osvete, ki so številni v Nemčiji.

Nemci mislijo na "Veliko Noč." Njih "Velika Noč" bo za nas Slovane pepelnica sreda.

Kako pa Nemci sedaj delajo? Pogledjmo še na to stran! Štiri leta, ki so pretekla od sklepa mirovne pogodbe, nas učijo, da nemški narod podvzame vsako sredstvo, ki mu je na razpolago, da se izvije posledicam svojega poraza. Od plačil, ki so se mu nakazala za popravilo po nemški vojski opustošenih krajev, ni do dna izvršil skoroda nič. Kadar so se mu upniki predstaviteli z računom, je nemški narod odprl svoje prazne predale in jim pokazal prazno denarnico, ali pa obrnil njih pozornost na kup ničvrednih papirnatih mark. Nemška vlada je oblekla cunje in vzela v roke beraško palico, ter se tako začela sprehajati po Evropi. Od te strani torej ni bilo videti niti dobre volje za izvršitev dolžnosti, ki jih je naložil vojaški poraz v svetovni vojski. Od plačil v blagu se je Nemčija odtegovala, kolikor je mogla. Na drugi strani pa tistemu, ki je samo malo stopil na nemška tla, ni moglo niti, da gotove plasti naroda silno bogatijo in da vlada ne zgubi nobene prilike, podpirati z vso močjo industrijo, raztegniti in izboljšati omrežje prevoznih sredstev, zidati svoje stroške stanovanjske hiše, ter nove tovarne, postavljane nekaterih strokah znatno zvišala na številke iz l. 1913.

(Dalje sledi.)

KRATKE AMERISKE VESTI.

Otočje vzhodno od Panama kanala, katero se imenuje Zapadna Indija je priznana oč ameriških pomorskih strategov, kot velevažna pomorska postojanka za obrambo Zedinjenih držav in njih trgovine. Najbrže se bo pričelo pogajanje za odkup Zapadne Indije iz rok Velike Britanije.

A. D. Lasker je danes v več ur dolgem govoru obrazložil v senatu pomen subvencije predloge. Na podlagi posebnih dokazov je dokazoval, da bo, če se ta predloga odobri stalo Zedinjene države povprečno mnogo manj, kot druge države če računamo na odstotke plovbenega tonaže. Kljub temu so demokrati v senatu zelo nasproti predlogu.

Delavski department iz Washingtona poroča, da so na jugu v Kansasu, Arkansasu, Oklahomi in Missouri premogari in operatorji podpisali pogodbo glede plačilne lestvice, ki se imenuje "four-state agreement."

Glavni poštar v Washingtonu je predložil zahtevo v kongresu, da naj se določi 50 milijonov dolarjev za izboljšanje poštnega prometa po deželi.

Senator Borsum je predložil živ kongresu zopet predloga za vojaški bonus vojakom, ki so služili "Uncle Sama" v svetovni vojni. Njegova predloga določa, da se naj izplača vsakemu veteranu po \$20.00 za vsak mesec službe.

Ypsilanti, Mich. je bilo včeraj zasadenih od prohibicijskih detektivov 5 dijakov, ki študirajo na univerzi države Michigan, radi pregrešitev proti Volsteadovemu zakonu.

Iz Kankakee, Ill. se poroča, da je obelil illinojski gubernator za gripo. Zdravnik, ki ga zdravi pravi, da bo v kratkem ozdravel.

Iz Indianapolis, Ind. poročajo, da je po mestu pričela razsajati zopet zloglasna "flu." Baje nad 70 tisoč oseb je obolelo v mestu samem in okolici.

V Waco, Tex. se je te dni nahajal pred sodnijo zamorec Roy Mitchell, kjer je izpovedal, da je mojlec osmih oseb. Priča kuje se, da bo obsojen na električni stol.

V New Yorku sta bila zadnja sobota obsojena brata Montaigne radi tihotapstva z likerii in opoinimi pijačami vsak za \$2000.00 denarne globe.

V Mallsville, Missouri je bil pa ta teden aretiran radi tihotapstva s žganjem okrajni šerif, Frank Smith. Kof razvidno danes že vse tihotapi s ta nudim lakcem. Kar je prepovedano, to pač najbolj mika!

V Columbia, Missouri je te dni umrla najstarejša ženska Mrs. Sale Shadrick v čeli črčavi v starosti 107 let. Najzanimivejša pri tej ženski je pa to, da je kadila pipo celih 100 let. Sama se je že večkrat prej v življenju izjavila, da je bila stara 7 let, ko je prvikrat začela pušiti pipo. Na svetu so pač vsake "sorte" ljudje...

V neki hiši v predmestju mesta Rock Island, Ill. je strahilo že parkat in stanovalci so bili silno prestrašeni vsakokrat. Po mestu pa se je pridno širila mejemt govoric o tem strahu. Zadnja sobota je bil ta strah razkrinkan in sicer, ko je policija aretirala nekega Fred Creva, ki je hodil krast v dotično hišo.

V Marquette, Mich. so se vršile zadnji teden velike cerkvene slavnosti ob priliki, ko je bil slovesno ustoličen kot novi škof Rt. Rev. Paul J. Nussbaum za Marquetteško škofijo.

IZ ZASEDENEGA RURA. JUGOSLOVANSKE NOVICE

Predsednik nemške republike gre na Badensko. — Francozi zasedli nadaljna dva mesta. — Francozi izgaňjajo iz Rura upravitelje po industrijah. — Nemci ubili francoskega vojaka. — Francozi agitirajo za Porensko republiko.

Pariz, 12. febr. — Glasom nemških uradnih poročil bo ta teden posetil Badenske pokrajine sam nemški predsednik Ebert. Njegov namen je osebnopronajti, kako mnenje goje nemški lokalni oblastniki v zasednem ozemlju proti prodirajoči francoski vojaški sili.

Francozi vojaški krogi baje apelirajo na Francosko vladoda naj slednja prepove nemškemu predsedniku vstop v okupirane pokrajine, ker to ne bo nič drugega, kakor moralna podpora pasivnemu odporu, katerega nemško prebivalstvo nadaljuje proti Francozom. Kake korake bodo podvzeli Francozi proti prihodu predsednika je za enkrat seveda še vprašanje.

Francozi prodirajo globlje v Nemčijo.

Essen, 12. febr. — Mesta Elbertfeld in Barmen se nahajata pod žrelom francoskega topništva, katero je oddaljeno komaj 5 kilometrov od črte do katere so prodri francoski vojniki. Včeraj so zasedli nadaljna dva mesta Lennep in Osberghausen. V obeh mestih je ostalo par vojaških oddelkov, za vzdrževanje javnega miru, druga glavna vojaška sila pa nadaljuje korakanje naprej.

Francozi prepovedali prodajati premog stavarjem.

Duesseldorf, 12. febr. — Ekspertna komisija je danes določila, da se stavkajočim nemškim premogarijem ne bo prodajalo premoga. To se je odredilo baje zato, ker Nemci nadaljujejo z pasivnim odporom in s istim nočejo odjenjati. Ljudstvo je vsled te govoric silno razburjeno in bati se je krvavega odpora, ker telavstvo, ki je na stavki ne bo hotelo prenašati takih odredb.

Tepež med Francoskimi vojniki in nemškim občinstvom.

Berolin, 12. febr. — Poročilo iz Bochuma naznanja, da so nastali v tamošnjem predmestju javni izgređi, pri katerih so občani razorožili par francoskih vojakov. En francoski vojak je bil zaboden z nožem in je na mestu umrl. Na lice mesta je v kratkem dospela ojačena francoska patrulja, ki je izgređnike razpršila in povzročitelje kravalaretirala. Priče izjavljajo, da so francoski vojniki bili opijanjeni in izzivali izgrede.

Francozi bi še vedno radi Porensko republiko.

Mannheim, 12. febr. — Glasom poročil iz zasedenih krajev Francozi še vedno podpihujejo nemške radikale in separatiste, da si naj organizirajo neodvisno republiko v Porenju. Separatisti so baje pri volji sodelovati za tako akcijo, vendar zadržek je to, ker je ostalo občinstvo razjarjeno nad Francozi, radi zaedbe Rura in zato je le težko upati, da bi se to uresničilo.

Francozi niso še našli kar iščejo.

London, 12. febr. — Francoska vlada je baje uradno priznala, da ni našla v Ruru, kar je pričakovala, da bo našla. Vendar Poincare vstraja in pravi, da ne bo vlada odpoklicala iz Rura in Badena svojega vojaštva preje, dokler se Nemčija ne uklone Franciji in ne plača, kar je obljubila, da bo plačala.

Stekel pes je obgrizel 11-letga Stanislava Smuka na Savi pri Litiji. Dečka so prepeljali v Pasterjev zavod v Zagreb.

Najstarejša oseba v župniji Ponikva ob j. ž. je bila v petek, 12. m. m. umrla 93 let stara Uršula Gorjanec, prevzitarica iz Boletine, p. d. stara Tkavčka. Ko je duhovnik tolažil, naj potrpi, je še šaljivo odvrnila: "Saj moram, ker umreti ne morem." Pa tudi te ni smrt pozabila.

Koliko je delavcev v Bosni in Hercegovini. Preteklo leto je bilo v Bosni in Hercegovini vsega skupaj 64.715 delavcev in sicer 57.815 moških in 6000 žensk, ki so bili zaposleni največ v lesni industriji, v rudarstvu in na železnicah.

Gradnja železnice. "Uprava za gradjenja novih železnic nalazi se pred nemogočnostjo, da nastavi rad pruga zbog toga, što nema kredita." — Bog daj kočevski železnici vse dobro!

Smrtna nesreča pri otroški igri. V Turčiji pri Sv. Marjeti na Dravskem polju je 9-letni Tomaž Sagadin med igro z ostalimi otroci padel tako nesrečno, da je mrtev obležal.

Vlak povozil orožnika. V noči 9. m. m. je v bližini celjske cinkarne vlak povozil orožnika celjske stanice Velikonjo. Zdi se, da se je izvršil samomor.

Iz državne službe sta izstopila okrajni sodnik v Ljubljani dr. Jakob Hodžar in sodnik dr. Volk. Oba sta stopila v odvetniško službo.

Vlom. V Mariboru so neznančivlomili na Aleksandrovi cesti pri trgovcu Brovnu ter mu odnesli večjo množino manufakturnega blaga.

Kaj bo? Zadnje čase opažamo, da gonijo ob večernih urah skozi Zavodno cele črede lepih volov, katerih meso pa ni določeno za naše želodce, ampak za tučce. Že v eni zadnjih števil smo povdarjali, da preti vsled fortiranega izvoza živine prebivalstvu pomanjkanje mesa. Nič boljši ne s prešči. Najboljše blago gre v inozemstvo, doma se pa ne vidi že celo zimo skoro nič slanine. Izvoznikariji, ki zaslužijo lepe tisočake, bi morali imeti vsaj nekaj srca za, nas uboge konsumente. Vlada bi morala posvečati izvoznikarjem več pažnje.

Vpoklic rekrutov. Vojni minister je izdal komunike, v katerem naglašajo da bodo koncem februarja pozvani novi rekruti v vojaško službo. Rekruti bodo čim udobneje transportirani k svojim komandam. Prostori se morajo udobno pripraviti za sprejem novih rekrutov.

Strašen samomor. Krojaški pomočnik Ivan Stanič se je vrrel pod električno železnico v Zagrebu, ko je vozila z največjo brzino. Kolo je Staniču zdrobilo glavo.

Žena zgorela. V hiši Pavla Mihajloviča, kmeta iz Gaje v Bosni, je izbruhnil požar, ki je nenadoma zajel vso hišo, ki je v pol ure zgorela. Pri tem je zgorela tudi Mihajlovičeva žena Stana.

Iz poštne službe. Za poduravnika tretjega razreda je imenovan g. Fran Koštamaj pri pošti v Celju.

Smrtni nesreči. Na grosupeljskem kolodvoru je valil delavec Ivan Perne iz vagona z vinom napolnjene sode. Po nesreči mu je spodrsnilo in padel je pod sod, ki ga je tako težko poškodoval, da je podlegel ranam. — Čevljarski pomočnik Josip Bratun iz Dobrunj se je vrnal v nedeljo zvečer precej vnijen domov. Pod nekim kozolcem pa je zaspal in v mrazu zmrznil.

TURČIJA POSLALA ULTIMATUM ZA VEZNIKOM.

London, 12. febr. — Glasom poročil iz Carigrada je nacionalistična vlada včeraj izročila za veznikom končni ultimatum, s katerim odločno zahteva, da za vezniške bojne ladje zapuste pristan Smirno in tamošnje vodovje tekom treh dni, drugače, bodo pričele govoriti turške obrežne baterije s svojimi krogliami.

Kolikor znano se nahaja v Smirni in tamošnjem vodovju 11 zavezniških bojnih ladij. Angleži imajo dve velike drednotke, dva torpedna rušilca in dva odstranjevalca min. Ostale ladje so francoske, italijanske in ameriške.

Turki so sinoči pričeli polagati mine v bližini pristana, kar omenja, da Turki mislijo nastopiti z orožjem, ako vezniki ne bodo upoštevali njihovega ultimata.

SLOVENCEM V CHICAGO!

Vsem rojakom in rojakinjam v Chicago se naznanja, da se je otvorila večerna šola za angleščino in državljanstvo v prostorihi šole sv. Štefana na Lincoln in 22. cesti. — Angleščino se bo poučevalo vsak ponedeljek, tovek in četrtek večer. Za državljanstvo se bo poučevalo vsako sredo večer.

Rojakom, ki so nevešči angleškega jezika in vsem onim, ki nimajo še državljanstvih pravic prav toplo priporočamo, da se poslužijo te lepe prilike! — Tečaj za angleščino bo poučeval Rev. Father Leo Novitsky, O. F. M. Tečaj za državljanstvo pa bo poučeval Rev. Father Kazimir Zakrajšek, O. F. M., župnik cerkve sv. Štefana.

Velike vrednosti je zlasti to, ker se bo vam pojasnjevalo pomen raznih besedi v vašem materinskem jeziku. Vsak, ki bi se rad učil angleščine in podučil o državljanstvu se naj prav gotovo vpiše v oba tečaja.

Slovenska društva, jednote in župnije se bodo krepile in rastle, ako bomo pridno razširjali katoliško časopisje!

POZOR!

Z današnjo številko smo pričeli objavljati na zadnji strani prezanimivo povest

"ČRNA SMRT"

Vsem cenjenim čitateljem priporočamo, da jo pazno prečitajo.

DENARNE POŠILJATVE.

Vaš denar, ki ga boste poslali za Velikonočne praznike svojim domačim in staro domovino bo najhitreje na svojem mestu, če ga pošljete skoz našo podjetje.

Včerašnje cene so bile jugoslovanskim dinarjem:

100 — Din.	\$ 1.25
500 — Din.	\$ 5.40
1,000 — Din.	\$10.80
2,500 — Din.	\$26.50
5,000 — Din.	\$53.00

Za italijanske lire:

50 — Lir.	\$ 2.95
100 — Lir.	\$ 5.90
300 — Lir.	\$17.70
500 — Lir.	\$29.50
1000 — Lir.	\$59.00

Pri večjih svotah, ki presegajo 20 tisoč kron ali 2 tisoč lir, damo še poseben popust. Predno pošljete denar čez druge trdke se spomnite na naše podjetje, ki bo vam poslalo Vaš denar v stari kraj ceneje in hitreje, kakor kje drugje. Naše cene so vedno najnižje!

Vse pošiljave naslavljajte na: BANČNI ODDELEK EDINOSTI 1849 W. 22nd. St. Chicago, Ill.

EDINOST

(UNITY.)

Izhaja vsak terek, četrtek in sobota. — Issued every Tuesday Thursday and Saturday.

PUBLISHED BY:

Edinost Publishing Company

1849 West 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo

Advertising rates on application.

Table with advertising rates for various services like NAROČNINA, SUBSCRIPTION, and STEVILKA POLEG VAŠEGA NASLOVA.

ŠTEVILKA POLEG VAŠEGA NASLOVA ZNAČI DO KDAJ JE PLAČAN LIST.

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš NOVI naslov in poleg tega tudi vaš STARI naslov. S tem prihranite nam mnogo dela.

Dopise in novice objavljamo brezplačno. Na dopise in poročila brez podpisa se ne oziramo. Rokopisov ne vračamo.

Dopisi za torkovo številko morajo biti v uredništvu najkasneje do 12. ure dopoldne v soboto, za četrtkovo številko do 12. ure ure dopoldne v torek in za sobotno številko do 12. ure v četrtek dopoldne.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Nova ekonomska vojska.

V Evropi, kjer se je prav kar zaključilo najkrvavejšo vojno, ki jo ne pomni zgodovina se seje seme za novo vojno, ki zna biti še bolj grozovita, strašna in krvava, kakor pa je bila zadnja svetovna vojna.

Zadnjo vojno je rodila bivša evropska ekonomska vojska. Šlo se je za svetovni trg, katerega je Nemčija preplavljala s svojimi izdelki. Anglija njena glavna tekmovalka na drugi strani, je že čutila občutno na svoji trgovini posledice.

Današnja slika je pa druga. Francija je zmagovalka in teritorialna sosedna premagane Nemčije. Ker se ji slednja oamice in izvija, glede plačevanja vojne odškodnine, jo je Francija pred tedni zgrabila za vrat in zaklicala, ne izpustim te prej, dokler mi ne plačaš do zadnjega vinarja.

Pri tem plenu, ki ga je zasegla Francija v Ruru jo pa gleda zelo sumljivo in po strani Anglija, ki je v zadnji vojni tudi vodila vojno proti Nemčiji rama ob rami z Francijo in ostalimi zavezniki.

Zadnje dni se je mudil v Angliji baje najbogatejši industrialec in predstavnik nemške industrije magnat Hugo Stinnes. V Angliji je baje sklenil posebno pogodbo, da bodo angleški sindikati zakladali Nemčijo s premogom, da bo sleđnja v stanu obratovati s svojo industrijo, neglede na to, da ji je Francija pograbila bogate rudnike v Ruru.

Ta korak Anglije kaže že veliko, da je Franciji nasprotna, in da jo bo skušala na en ali drugi način izpodrinuti iz stopnje do katere se je Francija kot zmagovalka povzpela. V bistvu se ekonomsko vojno že vodi dejansko med Anglijo in Francijo.

Zgodovina nam kaže jasno, da je Anglija s svojo neprekosljivo diplomacijo, dosegla pred več kakor sto leti Napoleonov poraz, ko je vodil Francijo v svojem militarističnem duhu v neomejeni naprej. Pred dobrimi štirimi leti je dosegla končni poraz ohole Nemčije, katera je sledila Bismarkovi militaristični tradiciji, ki je tudi zapovedovala v neomejeni naprej.

IZ SLOVENSКИH NASELBIN.

Cleveland, O. — Da si ne bo kdo mislil, da smo v Clevelandu popolnoma zaspali, se končno zopet enkrat oglasimo.

Hej! Ta preklicana starica zima, nam je iznova potrkala na okno, da moramo peči močnejše zakuriti ker drugače se kri zamrzne po naših žilah. No, pa tako se z nami ne bo zgodilo, da bi mogli spati, kadar nam je čas najdražji.

— Dne 28. januarja je bil za nas, zopet dan vesele zabave. Nastopili smo kakor še ne kdaj poprej z združenimi močmi, ter pripravili predstavo z velikim programom. Prvi posredovalec celega programa je bil preč. g. Rev. Dr. Srečko Zamjen. Pri nastopu svojega govora, nam je še pojasnil važnost našega duševnega gibanja, naj kot Slovenci ostanemo zavedni in ne pozabimo, da smo sinovi blage slovenske matere, katere narod pa je od nekđaj trpeči mučenik.

— Posebno pa je očaral navzoče občinstvo Mr. John Grđina, pravi strokovnjak z umetnim čarovništvom, ter je dobil zato priznanje v prvi vrsti. Najbolj zanimivo pa je bilo to, da je on, kot bančni uradnik, elektriziran na poseben način, tako, da samo roko nastavi in mu že prifrči v roko iz neznanega kraja, pravi srebrni dolar. Kdor tega ne verjame, pa naj se pride prepričati.

— Sploh v Clevelandu znamo umetnosti, katerih smo zmoini samo Ribničanje. Halo! In za to našo Ribnico, so se pa sedaj v zadnjem času, razni elementi pričeli tako zanimati, da jo bomo morali kmalu proglasiti za veliko mesto. Potem bomo pa lahko rekli: Mej smu pa vsej Ribničanje. Naj nam ostane to za oeslo, da bomo še nadalje delali pogumno z roko in roki na podlagi pravice v korist sebi in svojemu bližnjemu.

Chicago, Ill. — Mnogo dopisov čitam iz naše naselbine v listu Edinosti, zato sem dobil pogum, da se enkrat oglasim tudi jaz in sicer hočem to pot govoriti nekoliko o naši čichaški Slovenski Podporni družbi sv. Mohorja, katere uradno glasilo je Edinost. Zato sem prepričan, da mi bo g. urednik rade volje odstopil nekoliko prestora v kolonah lista Edinosti.

V Chicago imamo veliko vrsto vsakovrstnih slovenskih društev. Bivam že tu nad 15 let in vsled tega poznam eno društvo kot drugo. Sem tudi član več društev pa priznati moram, da se mi za sedaj najbolj dopade ravno domača podporna družba sv. Mohorja. Njen član sem komaj 10 mesecev in od tistega dne do danes je družba napravila v napredku velikanski korak naprej, kakor nobeno društvo v naselbini. Ni moj namen, da bi hvala pel samo družbi sv. Mohorja, ampak je gola resnica, in resnico moram priznati. Tekom enega leta doseči tako velik uspeh, kakor se ga je doseglo pri naši družbi, bodisi v članstvu ali finančnem oziru, je nekaj, kar ne morem, da ne bi pohvalil. Finančna poročila so od meseca do meseca veselejša. Blagajna se pomice s številkami navzgor in bo vsak čas prekoračila številko 2000 dolarjev. Drugič, kar mi zelo ugaja pri naši družbi je, lep red na sejah in upravi. Tretjič, kar je pa poglavitno in kar mora vsak čichačan vpoštevati, da je to domača čichaška organizacija, je med nami, ki deluje za samo naš blagobit in korist. Denar, ki ga vplačamo, ostane doma v naši sredi v domačih rokah. Vse to čichažani v veliki

DOŽIVLJAJI.

(Napisal A. Tomec, slov. premogar.)

Letošnji koledarji so izrečno lepi, zato so jih ljudje tudi zelo radi kupovali. Tudi v tukajšni naselbini se jih je veliko prodalo. Naj opišem v Edinosti doživljaje, ki sem jih doživel, ko sem hodil po naselbini s koledarji, morča bodo koga zanimali, ker podajajo malo sličico naših razmer.

Kar je tukajšnih rojakov bolj / mestu, moram reči, da so zelo vrljazi in vljudni, naj bodo prepričanja tega ali onega; vsi so coledar brez obotavljanja kupili in niti ene pikre in zabavljive besedice nisem slišal. Toda malo drugače pa je bilo po okolici, to je v krajih, kjer so rojaki bolj zalušeni in bolj samim sebi in na milost in nemilost protivirskih listov, ki so po takih krajih posebno razširjeni, prepuščeni.

Ko sem hodil z lanski koledarji po teh krajih je neki rojak, ko sem mu ponudil koledar, pa vzel v roke in ko je videl na listnicah sliko Marije pomočnice in napis: "Ave Maria", takoj zopet djal iz rok in vzkljnil: O, to je pa Mati Božja! "Nič zato," sem rekel jaz, "saj te ne bo griznila." Notri najdeš tudi sliko Kristana, kako slovenskega delavca vleče za — nos." (G. urednik, dajte narediti iz te slike izglednice, da bodo imeli slovelavci za spomin, kdaj so bili tako na debelo osleparjeni.)

Ko sem hodil z letošnjimi koledarji zopet po tukajšni okolici, mi je v prvi hiši, ki sem se ogledal, rekel rojak, da kaj takega ne mara, da on čita samo take liste v koledarje, ki pišejo za delavsko korist. "Kakšno delavsko korist?" sem rekel jaz, "kje pa je? Morda je delavska korist to, da po nekaterih krajih slovenski delavci dela ne morejo dobiti? Ali je morda to delavska korist, da po zaslugi "delavskih" listov, posebno "Proklete," veljamo pred Ameriško javnostjo mirni Slovenci za prevratneže in prekucuhe? Ali je morda to ista delavska korist, da so slovenski delavci zgubili nad 60 tisoč dolarjev? To so pač resne delavske koristi! No, za take delavske "koristi" katoliški listi res ne pišejo."

"Pa Ave Maria piše proti delavcem in je sploh nasprotna delavski organizaciji." "A, tako," sem rekel zopet jaz, "koliko časa pa že ti čitaš Ave Maria, da tako dobro veš, kaj piše?" "O, saj jaz ne čitam Ave Maria", "Kako pa potem veš, kako piše? Saj ko bi Ave Maria čital, bi ne mogel kaj takega trdit. Dokazi mi, kdaj, katero leto, kateri mesec, v kateri številki, na kateri strani je kaj Ave Maria pisala proti delavstvu in jaz bom takoj nasprotnik Ave Maria," sem rekel, jaz, na kar mi ni vedel kaj odgovoriti.

Med tem časom, ko sva se mišlva pogovarjala, je pa boarden bos pregledoval koledar, kar me nekako ogorčen opozori na neko sliko, ki jo je našel v koledarju, češ, glej, take-le slike ima ta koledar. Kaj neki je, in mislim in pogledam in vidim — kaj? — sliko slovenskih šolskih sester v Chicagu! "Ali je to kaj tako hudega?" rečem na to, "ali niso ravno šolske sestre vredne vse časti in spoštovanja? Ali ne vrše šolske sestre najvažnejše kulturno delo med narodom, poučevanje mladine? Razne figure in gole slike v Družinskem koledarju, to je bolj "delavsko," kaj ne?"

Nazadnje sem pa vkljub nasprotovanju vendarle koledar prodal in se podal naprej po drugih hišah; v eni hiši so koledar z veseljem kupili, v par drugih so pa bili otroci sami doma. Pa pridem zopet v neko hišo, kjer je bila žena sama doma in tej pokažem koledar; zaničljivo se nakremžila obraz in rekla: "O, pri nas pa kaj takega ne beremo." "Kakšno pa," rečem jaz, "socialistično, kaj ne?" "Da," odgovori ona, "Saj ravno zato," sem rekel jaz, "ker čitate socialistično in protikatoliško čtivo, bi morali čitati tudi kaj katoliškega, da bi sami videli če je resnica, kar pišejo protikatoliški listi proti katoliškim in proti vsemu, kar je katoliškega. Saj že pravica zahteva, da ne poslušamo samo onega, ki toži, temveč tudi onega, ki se brani in zagovarja, sicer se lahko zgodi da najboljšega in najnedolžnej-

sega človeka obsodimo, za največjega lumpa se pa potegnemo." Seveda mi je vse to žema pritrdila, koledarja pa le ni hotela.

Pridem v drugo hišo, kjer je bila tudi žena sama doma. Ko ji pokažem koledar, mi žalostna začne pripovedovati, da njen mož ne trpi nobene katoliške reči, da je popoln brezverec. "Nobenega niti najmanjšega znaka krščanstva ne najdete v naši hiši," je rekla, "vse sv. dobe in vse, kar je bilo kaj katoliškega, sem morala proč zmetati in uničiti. Zgubil je po čitanju protivirskih listov svo vero in je že tudi mene daleč za seboj potegnil; zato pa imamo tudi tako življenje; prepričan kreg vladata v naši hiši, mož je nerad doma in mu je več za druge, kot zame. Moj najstarejši sin je ravno tak; nobene vere nima, ne posluša in ne uboga nič; poteplje se okoli in pijančuje. Živimo nesrečno življenje!"

Tako mi je tožila nesrečna žena, katere mož se je navzel veri sovražnega duha, v katere hišo zahajajo samo protivirski listi in katere hiši ni nobenega znaka krščanstva.

Otožnost me je obšla pri tej žalostni izpovedi uboge, nesrečne žene in pri misli, da ni čelino ta družina, temveč da jih je na tisoče tudi drugih enako nesrečnih slovenskih družin v Ameriki, ki se imajo za svoje nesrečno in peklensko življenje zaradi protivirskemu tisku.

In ko sem nadaljeval svojo pot naprej, sem si mislil, to je zopet ena velika delavska "korist"; nesrečne družine.

Prišel sem v hišo, kjer so koledar z veseljem kupili, v nekaterih so ga kupili pa le po daljšem prigovarjanju, zopet v drugih hišah so me prav prijateljsko sprejeli in bili z menoj prav vrljazi in postrežljivi, toda na koledar, ki sem ga imel v roki, ali sem ga položil na mizo poleg sebe, so nekako sumljivo in nezaupljivo pogledovali, kot na takega nevarnega čosta. Da bi ga kupili, o tem še slišati niso hoteli; seveda, ko bi bil to koledar, ki bi pisal in učil zmote in slabe nauke, resnico taji, svoje čitatelje pa potrjeval v laži in zmoti, jim ga še ponujati ne bi bilo treba, temveč bi ga sami radi kupili — tako se pa preveč blišči že po imenu in zunanji obliki in preveč diši po resnici, katere se pa oni kot vrag krjža strašno boje; zato se pa še niti blizu njega ne upajo, ali če se, pa ravnajo prav previdno; prav na lahko so ga vzeli v roke in ravno tako na lahko so ga tudi položili iz rok kot kako nevarno orožje, ki se rado sproži, ali kaj takega, ki rado ugrizne. Kaj pa hočejo koledarju, ki se borj za resnico, kaj pa naj počnejo z resnico, ki bi jo gotovo morali priznati, če bi kaj takega brali, ker jim je tako težko odpovedati se laži in zmoti in se od ne posloviti, pa se vrniti k resnici in luči, kot je težko možu, ki je postal svoji pravi ženi nezvest, odpovedati se in se posloviti od druge žene, s katero živi v priležništvu in se povrniti k svoji pravi ženi.

Ko sem tudi pred par leti hodil s koledarji po takih krajih, sem bil naletel na nekega rofaka, ki je kar poskočil od strahu, ko sem mu pokazal koledar Ave Maria. "Kaj", je vzkljnil, "to naj bi bral? Če bom to bral, bom še tako neumen "ratal," da bom moral iti v špital."

Ko sem šel od ene hiše do druge sem srečal na poti štiri rojake; in ko je eden izmed njih, ki je vedel, da nosim koledarje, rekel iz šale drugim, naj kupijo koledarje od mene, jim je kar zaigralo veselje na obrazih misleč si: Zdaj smo pa dobili enega, da si ga bom pošteno privoščili in so se me polotili s svojo rdečkarsko "modrostjo." Toda takoj jih je pustilo veselje, ko so videli, da me ne bodo ugnali in da se jih prav nič ne bojim.

Najstarejši izmed njih, pa tudi naj neumnejši, prav po reku: bolj ko je star, bolj je neumen, ie bil najbolj glasen in zgovoren. Rekel je, da kar je katoliškega, je vse nazadnjaško in protidelavsko, da so katol. listi vsi protidelavski, in da za delavstvo ne bo nikdar bolj, dokler bodo katoliški listi, (slišite slovenski delavci, zato imamo tako slabe delavske razmere, ker imamo toliko katoliških listov, pa tako malo protikatoliških) in dokler ne bodo delavci skupaj držali. (Dalje sledi.)

V NEDELJO POPOLDNE.

Piše Rev. J. C. Smoley.

TEDENSKI KOLEDAR

- 1. postna. — Hudobni duh skuša Jezus. Mat. 4.
- 18 Nedelja — Simeon, škof in muč.
- 19 Ponedeljek — Konrad, Mansuet. Barbat. Gabin.
- 20 Torek — Elevation, škof, muč.
- 21 Sreda — Kvat. Maksimilijan, škof.
- 22 Četrtek — Stol. Sv. Petra.
- 23 Petek — Kvat. Peter Damijan, škof.
- 24 Sobota — Kvat. Matija apostol.

PRVI ČLEN VERE. — O ANGELIH IN ČLOVEKU.

Kakor so ljudje na svetu, tako so angeli v nebesih.

Število angelov se ne da prešteti. Danijel je videl v svojih preroških videnjih milijone in milijone angelov pred tronom Najvišjega. Mnenje cerkvenih učenikov je, da njihovo število presega daleko število vseh Adamovih potomcev, katerih je bilo po vesoljnem potopu rojenih več kot sto tisoč milijonov. Nad vse krasen red vlada med temi blaženimi duhovi. Dele se v devet korov, ki tvorijo tri skupine (hierarhije): prva skupina: angeli, arhangeli, knežstva; druga skupina: moči, kreposti, gospodstva; tretja skupina: troni, kerubini in serafini. Tri angeli so znani po imenu: Sv. Mihael, sv. Gabrijel in sv. Rafael.

Hudiči so padli angeli, ki so se spreminili vsled greha v strašne pošasti in so bili vrženi v pekel. Vsi se sicer ne nahajajo na tem kraju trpljenja; mnogi se nahajajo na zemlji, vendar morajo trpeti svojo kaznjo tudi tu. Oni ne sovražijo samo Boga, ampak tudi človeka, zato pa gledajo, da mu škodujejo na duši in na telesu. Odtod prihajajo skušnjave in obsedenosti. Kljub temu ne morejo ničesar storiti brez božjega privolenja, kakor to vemo iz sv. Pisma o pobožnem Jobu.

Opravilo dobrih angelov je, da Boga časte in ga slave, da izvršujejo njegove ukaze, da varujejo človeka. Angeli, častilci božji, obdajajo božji prestol v nebesih, angeli, služabniki božji, so poslani Boga k ljudem; angeli varuhi so naš največji prijatelj in dobrotniki.

Prijatelji, spominjajmo se vedno, da stoji angel varuh ob naši strani, priporočajmo se mu vsaki dan. Če smo v cerkvi, vedimo, da so ob oltarju, kjer je Najsv. Rešnje Telo, angeli, ki ga molijo; združimo svoje molitve z molitvami angelov, ki se klanjajo Jezusu v Rešnjem Tlesu.

Angele je vstvaril Bog za nebesa, človeka pa, da bi prebival na zemlji. Vstvaril ga je po svoji podobi, da bi služil Stvarniku na tem svetu, in bil srečen, blažen potem na drugem svetu. Adam, prvi človek, je bil obdaran s posvečujočo milostjo božjo, imel je v neprecenljivi meri druge darove, nakopal si je božjo jezo, on in njegovi potomci, izzemši Preblaženo Devico Marijo.

Rekel sem, da je Bog vstvaril človeka, to se pravi vse ljudi, ves človeški rod; vsi smo bili vstvarjeni v svojem praočetu A-

damu, katerega je postavil za očeta vsega človeštva. Je to nauk naše sv. vere, da vsi ljudje, ne glede na razliko jezikov ali barve ali plemen prihajajo od enega očeta in ene matere. Vsi ljudje smo bratje, vsi imamo isto naravo, vsi smo vstvarjeni po božji podobi; vsi smo grešili v Adamu, vsi smo bili odkupljeni s krvjo Jezusa Kristusa.

V čem pa obstoji podoba božja, ki je vtisnjena človeku? Obstoji i. v naravi naše duše, ki je neumrljiv duh, ki je obdaran z voljo, spominom, razuma in 2. v posvečujoči milosti božji, s katero je naša duša okrašena.

Kako veličanstvo je naš izvor, naš početak! Zato pa pravi kraljevi pevec v 8. psalmu: "Kaj je človek, da se ga spominjaš, ali sin človekov, da ga obiskuješ? Ponižal si ga malo pod angele, s slavo in častjo si ga ovenčal in ga postavil čez dela tvojih rok. Vse si podvrnil njegovim nogam."

APOLOGETIKA.

4. Vera človekoljubja (humanitete).

Človeška prava vera je resnično človekoljubje. Človek naj ne hrepeni po nadnaravnem, tu na zemlji naj razvija svoje naravne zmožnosti, izobražja svoj razum, požlahtnjuje svoje nravi, olepšava življenje sebi in bližnjemu. To je človekov najvišji cilj, prava humaniteta.

Odgovor. — Ta pravi cilj se uresničuje in vdejtjuje ravno v krščanstvu. Kristus je najpopolnejši zgled pravega človekoljubja, da, on je še več kot to. "Benignitas et humanitas apparuit Salvatoris Dei nostri" — Dobrotljivost in človekoljubje Boga, našega Zveličarja je prišlo (Tit. 3, 4). Brez Kristusa in brez krščanstva pa je človekoljubje samo navidezno, same fraze.

Tak poskus so napravili že v starem, klasičnem poganstvu. Ni bila li Grška, ni bil li Rim zibel, domovina humanitete? In kaj je bila posledica te klasične izobrazbe? Grozno praznoverje, dvomi, ki so segali prav do obupa, sužnost v najnižji obliki, vojne v najbolj barbarični obliki z vso nečlovečnostjo proti premagancem — Vae victis! Izkoriščanje podjarmljenih, premaganih narodov, kakor vidimo to tudi v poslednji svetovni vojni, nenravnost, tako da so ločne rimske žene štele svoja leta po številu ločenih mož, kakor so štela mesta svoja leta po številu konzulov, javne človeške žrtve ob Ciceronovem času "urovost proti sužnjem, krvave gladiatorske igre, pri katerim so se ljudje meisebojno klali v zabavo gladiatorom!

V Atenah je bilo tri četrtnine prebivalcev sužnjem. V Rimu je bilo okoli 2000 bogatašev in okoli enega milijona sužnjem, k tem je še pristeti okoli 350.000 revežev in beračev. Posamezni Rimljani so imeli do 20.000 sužnjem.

O usmiljenju nikakega sluha! Celo poganstvo ni imelo ne enega dobredelnega zavoda za reveže in bolnike v krščanskem pomenu. Nič v celem rimskem cesarstvu, kar bi bilo vsaj od daleka podobno usmiljeni sestri.

Sv. Pavel slika pogane iz svojega lastnega naziranja kot "brezsrčne, nezveste ljudi, ljudi brez usmiljenja" (Rim. 1, 31). To je bila humaniteta, da bi se je Bog usmilil!

In če imajo naši dandanašnji "človekoljubi" nekoliko več smisla za dobredelnost, potem so prejeli, podedovali to ravno iz krščanstva. Pa še v tem slučaju opazamo le prepogosto samoljubje, egoizem, častihlepije!

Prostožidar pomaga prostožidarju na stroške ne-prostožidarja: Res. pravo človekoljubje! In tega človekoljubja je pogosto takoj konec, kakor hitro ni nikakega upanja na kak dobiček, umnja na lastno korist, kjer ni nikake časti!

Brez Kristusa in brez njegove milosti je splošno človekoljubje prazna beseda.

"Kdor govori o slišni ljubezni do človeka, o človekoljubju, ne da bi se oklenil in držal Kristusa," pravi Vosen, "ta gotovo še nikoli ni poskusil, da bi to izvedel, kar uči; sicer bi kmalu pronašel, da je kaj takega neizpeljivo. Le če ljubimo Kristusa, bomo iz ljubezni do Kristusa vsakogar ljubili: edinole če nas podpira njegova milost, bomo premagali moč strasti in jo strgali, premagali samoljubje."

Zakaj pa, vrašam, se oboževalci humanitete tako protivijo krščanstvu? Čemu jim je tako zoprno? Zato ker misli Kristus na pravo, resnično človekoljubnostjo resno, ker hoče požlahtniti celega človeka.

Naj si mož daje tisočake in tisočake v dobre namene, za cerkve itd., če pa je skrivoma v nasprotju s 6. ali 7. božjo zapovedjo, ali če se ne briga za druge svoje dolžnosti, potem za Kristusa še dolgo ni dovolj "človeški."

In "gospa," ki živi v skrivnem prečestvu, pa daje miloščino na miloščino, ki otira revoščino solze, taka "gospa" za krščanstvo še dolgo ni plemenita dovolj!

Desetere zapovedi so bistvena podlaga, bistveni temelji prave omike.

Kako daleč pade brez krščanstva, brez vere tudi izvrševanje dobrega, nam daje ravno naša doba dovolj dokazov. Nobene svetlobe, nobene sreče, razum v Kristusu in v krščanstvu! Milost božje pomoči, posvečujoča milost božja, zakramenti, Kristusov zgled, poklic v nadnaravnemu zveličanju, da bomo gledali Boga od obličja do obličja, človečnosti v človeku ne zahtre, ampak jo povšujue, požlahtnjuje, krasi in olepšuje!

VSE CENJENE ZASTOPNIKE

prav uljudno prosimo, da nam vse cenjene zastopnike, ki vrtni vse preostale Koledarje "Ave Maria." Naročila še vedno silno prihajajo, a nam so zadnji že davno pošlji.

Prosimo vse cenjene zastopnike, da upoštevajo to našo prošnjo.

ŠIRITE LIST EDINOST

HIŠA NA PRODAJ!

Proda se iz proste roke hiša s petimi sobami. Cena je \$1300.00 ako se jo kupi takoj. Hiša je na lepem prostoru in se nahaja na 5220 S. Fairfield ave., blizu 51st car line. Za vse nadaljne informacije se obrnite na lastnika na naslov: 5222 S. Fairfield ave. Chicago, Ill.

NAŠE SLOV. ŠOLSKE SESTRE DOBILE NOVO PREDSTOJNICO.

Te dni so dobile slovenske, šolske sestere Sv. Franciška, ki so prišle iz Maribora, veselo vest, da je Č. Sestra Marija Sebastijana Neuwirth, O. S. F. predstojnica naših slovenskih šolskih sester pri Sv. Štefanu v Chicago, imenovana za komisarno predstojnico vseh franciskanek v Ameriki. Tudi mi se veselimo tega odlikovanja, častite sestere, ki je že veliko dobrega storila za Ameriko, od kar je tukaj. Č. Sestra Sebastijana je prišla sem, že več kot pred desetimi leti in bila je ena izmed prvih, ki so se ojunčile in se podale na tako dolgo pot. Službovala je najprej kot predstojnica pri hrvatski šoli v Jolietu, pozneje v La Salle, v Clevelandu in je sedaj pri Sv. Štefanu v Chicago. Č. Sestra Sebastijana je tako podjetnega duha in velika ljubiteljica slovenske mladine. Ko smo izdajali pred leti "Mali Ave Maria" je veliko pomagala s svojim spretnim peresom pri urejanju, za kar smo ji jako hvaležni. Č. Sestra je tudi navdušena za slovensko sirotišnico, da se čim prej začne in ustanovi. Sploh mislimo, da predstojnice v starem kraju nismo mogle za to odgovorno mesto izbrati bolj primerne sestere in bolj zmožne, kakor je Č. Sestra Sebastijana, ker vemo, da bo sedaj krepko nastopila za napredek samostanske družine slovenskih šolskih sester, ki marsikaj potrebujejo, da bodo popolnoma urejene in na trdnih tleh. Upajmo, da se bodo tudi vsa slovenska dekleta, ki čutijo v sebi poklic za redovni stan, pred vsem obračale k slovenskim sestram in tu stopile v službo svojemu Bogu in svojemu narodu. Po drugih redovnih

družinah morajo v veliki večini služiti tujim narodom, nastavljeni so po angleških šolah, mejtem ko nam slovenskih šolskih sester manjka, posebno ameri-

kanskih. Slovenski stariši, ako imate hčerko, ki želi stopiti v samostan, prigrvarajte ji, naj se najprej oglasi pri slovenskih sestrah Franciskankah in naj tu prosi sprejema. Veliko dobrega bodo tukaj storile, več, kakor pa kje druge. Nam Slovencem je še marsikaj potreba, predno bomo imeli vse, kar nam potreba za naš katoliški razvoj. Pred vsem nam je potrebna slovenska sirotišnica, za sirote slovenskih starišev, kjer jih bodo slovenske sestere vzgajale za Boga in tudi za ljudstvo.

Č. Sestra Sebastija je tudi pesnica, in je že več otroških pesnic zložila, katere so bile priobčene v "Mali Ave Maria."

Prav iz srca častitamo Častiti sestri komisarki, Sestri Sebastijani, O. S. F. in ji želimo obilo božjega blagoslova v njeni težki službi.

Ima namreč velike zasluge tudi za list "Edinost," kajti takoj od začetka, ko je bila še v La Salle, je pridno po šolskih otrocih razširjala list po naselbinah nam pridobila veliko novih naročnikov.

Častitamo!

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje s 2. strani.)

dom (slovak) je zelo dober gospod in človeku zelo rad pomaga, ako je v potrebah, le to je najbolj hudo za njega in nas, ker ne zastopi dobro slovensčine, drugače pa vse časti vreden duhovnik.

Pozdrav vsem Forestitskim Slovencem in čitateljem Edinosti.

Naročnik.

Najboljše CIGARETE

Nagrade za nove naročnike ta mes.

ZA ENEGA CELO-LETNEGA NOVEGA NAROČNIKA posljemo vsakomur, ki ga nam posije z naročnino vred, eno izmed sledecih knjig:

"BOSEDOV SIN" krasna povest izpod peresa pisatelja Jurčiča.

"TURKI PRED SV. TILNOM," zanimiva povest iz turskih časov.

"DVE SLIKI" krasna povest iz pod peresa pisatelja K. Meskota.

ZA DVA NOVA CELO-LETNA NAROČNIKA, pa damo siedece nagrade:

Vse tri gori imenovane knjige, ali pa krasen in pripraven moltvenik

"MOJ TOVAKIS" s zlato obrezo. Kdor bi raje angleški moltvenik mu posljemo "KEY OF HEAVEN," ki je krasen z zlato obrezo, pripraven za mlade tante in dekleta.

ZA PET CELO-LETNIH NAROČNIKOV pa damo vsakomur, ki jih pošlje, krasno knjigo

"ZIVLJENJE SVETNIKOV," ki velja: \$4.75.

Sedaj pa noge! Zavijajmo rokave in korajžno na delo za novimi naročniki! Sedaj imate priliko, da razširite katoliški tisk in poleg tega si zaslužite še krasne darove, ki so razpisani za nove naročnike.

(Izpolnite ta kupon in ga pošljite nam!)

ZA EDINOST, 1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Priloženo pošiljam \$..... za naročnino

..... naročnika (kov) za dobo

NASLOVI:

Ime naročnika

Naslov ali (Box)

Mesto

Država

Ime naročnika

Naslov ali (Box)

Mesto

Država

Naznanilo.

Tem potom uljudno naznanjamo, da se je upravništvo listov: EDINOST in AVE MARIA — GLASNIK PSJ, razločilo, da bo tako zamoglo dati svojim naročnikom bolj točno postrežbo.

ZATO prosimo vse cenjene naročnike in dopisnike, zlasti pa naše drage zastopnike, da v bodoče pišejo in pošiljajo,

na upravništvo "AVE MARIA — GLASNIK PSJ":

- 1.) vse, kar se tiče teh dveh listov,
- 2.) naročnino za "Cvetje" in 3. red.
- 3.) darove
- 4.) maše za tukaj, maše za Brezje itd.,
- 5.) verska vprašanja, prošnje za misijone i. dr.

Na "EDINOST PUBL. CO." pa:

- 1.) vse, kar se tiče lista "EDINOSTI" to je, naročnina, oglasi dopisi i. t. d.
- 2.) naročila za tiskovine
- 3.) naročila za knjige
- 4.) naročila za devocionalije, društvene regalije itd.
- 5.) Denar za "POŠILJANJE V STARI KRAJ".

Ob enem izrekamo vsem prav iskreno zahvalo in se priporočamo za naklonjenost tudi za naprej.

TISKOVNA DRUŽBA "EDINOST" (Edinost Publishing Co.)

UPRAVA "AVE MARIA — GLASNIK PSJ".

KUHINJSKO POHIŠTVO.

Zopet smo pripravljene Vam postreči z najboljšim kuhinjskim pohištvom. Vsem se najtopleje priporočamo pri nakupovanju kuhinjskih potrebščin. V zalogi imam vsakovrstne kozarce, kotljev, krožnikov, skled, žlic in vilic in sploh vse, kar potrebujete v Vaših kuhinjah. Naše blago je vedno zanesljivo in po najnižji ceni. Ako potrebujete kaj takega pohištva obrnite se na našega Mr. Joseph Kamen, kateri je Vam vedno na razpolago s postrežbo in z njim se lahko pomenite v Vašem lastnem jeziku.

BENJ. EICHHOLZER

527 MAIN STREET,

FOREST CITY, PA.

ČRNA SMRT

Spisal
FR. Ks. Meško.

I.

Žid Aron Izerlin, daleč po deželah znan bogatin ptujski, skopuh in izposojevalec denarja, čigar pradedi so že v 14. stoletju pomagali s svojimi cekini v denarnih zadregah celo mogočnim nadškofom solnograškim, je proti večeru toplega aprilskega dne v letu Gospodovem 1645. počasi stopal čez Minoritski Trg v Ptuj. Z živahnimi, nemirnimi očmi je pohlepno božal in obenem v mislih prodiral veličastne zidove cerkve in samostana.

"Visoko in svetlo domovje imajo očetje minoriti. Moje pa je nizko in temotno! Za me je pač dobro: najnevrednejši in najponižnejši sin Abrahamov sem. A žena Estera in hčerka Rahe-la, roža v Izraelu, si želita imenitnejšega in svetlejšega."

Sklonil je glavo z dolgo, že nekoliko osivelo brado. Zazibal se je v razmišljanje, ne bi li vendar kazalo, da ugodi srčnim željam žene in hčerke.

"Če bi kupil palačo kakega mestnega trgovca? Mislim, da bi jo po ceni dobil. Saj so mi dolžni skoro vsi, ti ošabni gojimi! A da bi novo zidal — o Bog Abrahamov, ljudje so dandanašnji tako pohlepni in goljufni: preveč zlatov bi jim moral šteti!"

Spet se mu je vsesal nemirni pogled z vidno zavistjo v visoko stavbo samostansko in v krasno fasado hiše božje.

"Koliko tisočakov leži zazidanih v teh zidovih! Mrtvi kapital! — In zakladi v cerkvi! Brez koristi se starajo in plesne! Ne razumejo gospodarstva, ti gojimi. Tudi očetje ne, dasi so učeni možje. Ti še manj! Ljudje govorijo, kako da so bogati. To jim daje pri ljudstvu še večjo veljavo, nego duhovniški hābit. A kaj, ko ne znajo denarja oploditi, da bi se jim množil, petdesetero, stotero na leto! Sicer pa, zahvaljen bodi Gospod, Bog Abrahamov, je Aron Jezerlin še bogatejši, da si biva z Estero, punčico svojega očesa, in z Rahelo, s solncem svojega življenja, v nizki in vlažni hiši."

Nemirne oči so mu zasevale ob teh sladkih mislih v skoro divji radosti in v samozavestnem ponosu. A že se je mešal v veselje vroč srd.

"Gojimi nas zaničujejo. A kaj nam morejo? Vse dolge in široke hodnike samostanske potlakam s cekini in srebrnjaki, in še mi ostanejo. Pa naj isto store očetje, če morejo! Izrujte kamne ..."

Dolgi, suhi prsti so se mu od razburjenja krčili kakor kremplji ptice ujede. Upadle prsi so se mu krčevito dvigale, kakor bi ga čušil silen kašelj, z vsemi močmi zadrževan in premagovan.

In res se je moral s silo krotiti, da ni glasno kriknil in se zmagoslavno zasmejal ob sladkem spominu na svoje bogastvo in ob bridki misli na zaničevanje in sovraštvo, ki jih on kakor vse njegovo ljudstvo navzlic neizmernim zakladom prejema od kristjanov.

V teh sladkogrenkih mislih ga zmotijo štirje možje, ki so prav tedaj stopili iz samostana.

Komaj jih je Izerlin zagledal, se jim je od srede trga ponižno odkril in se jim s sladkim smehljajem globoko poklonil.

Poznal je vse štiri in je vedel, da njih osebe pomenjajo moč in bogastvo, kar edino je bilo zanj na svetu uvaževanje in spoštovanja vredno: visokorasli duhovnik v dopetnem talarju, prepasanem z belo vrvico, je bil pater Aleksander, učeni in velegledni gvardjan minoritski; postarni gospod z dolgo, ob robu in koncu že močno belo cvetočo brado, Filip Sagadin, mestni pisar, desna roka mestnega sodnika, malone istotako ugleden in mogočen kakor mestni sodnik sam; vsak otrok v mestu ga je poznal, kako ga ne bi skoro petdesetletni Aron Izerlin, ko je vendar imel dovolj opravkov pri sodniji z dolžniki, ki mu niso redno

plačevali in so mu le preradi odtrgovali, češ da jih je tako ogoljufal in ociganil in je zaračunal previsoke obresti! Ravno tako mu je bil znan vitki mladenič v družbi, pisarjev sin Dominik. A tudi četrti, mož v kmetski obleki, z velikimi srebrnimi gumbi na telovniku in s srebrnimi zaponami na dolgi suknji, mu ni bil tuje; saj ni bil od daleč: Janez Rajavec, kmetski mogotec s Hajdine, brat hajdinskega župnika je bil.

Še počasneje je stopal Aron čez trg. Globoko je sklanjal glavo, kakor v težke misli zatopljen. A ob tem je pozorno škilil proti samostanski porti in je napeto vlekel na uho, kaj da gospodje govorijo.

Videl je, kako se je Dominik takoj ob vratih od družbe poslovil. Spoštljivo je poljubil očetu gvardjanu roko; Rajavcu je segel v roko in mu je toplo naročal:

"Pozdravite mater, stric, in Roziko."

Aron je vedel, da je mati Dominikova Rajavčeva sestrična. Zato so pač Rajavca pri pisarjevih klicali za strica.

"Lepa hvala! Pozdravim. A pridi kaj k nam; jih bo veselilo."

"Pridem, čim mi bo mogoče. Morda že jutri."

"Poreci mamici, da se kmalu vrnem. Do onstran Drave spremljam strica" — je naročeval pisar sinu in se je oziral s tihim zadovoljstvom in ponosom za odhajajočim, ki je pravkar dovršil vseučiliške študije v Pragi in se je vrnil, da nastopi službo v domačem mestu, pri mestni sodniji. Da prej ali slej postane naslednik mestnemu sodniku; je natihem upal mladenič, je bil trdno prepričan oče.

"Mladenič se ženi pri Rajavčevi hčerki, pravijo ljudje" — je pomišljal Žid. — "Ni si izbral napačne neveste! Saj jo zovejo rožo Ptujskega Polja. Tudi denarja bo menda precej; edinica je."

Spet so mu vzplamtele oči v čudnem blesku, ko je pomislil na velike svoje zaklade: na cekine in na hčerko Rahelo.

"Ah, beračija je to proti bogastvu, ki ga dobi za doto moj otrok. Kneza ji lahko kupim, če si ga zaželi."

Praden je zavil ob cerkvenem oglu v ozko stransko ulico, je postal. Še enkrat se je z dolgim, neprijaznim pogledom ozrl za rojico, idočo čez trg v smeri proti Dravskim in Štajerskim mestnim vratom.

"Kako živahno se razgovarjajo ti sicer tako resni možje! Ali je danes brat kletar nosil na mizo dvajsetletnega haložana? Mnogo ga baje hranijo v samostanskih kletih. Pravijo, da so sodi od starosti že povsem plesniivi in zeleni. Škoda!"

A Aron se je motil. Gospodov ni razgreval ogenj težke vinske kapljice; važne in zlovesče novice so jih vznemirjale.

"Če so poročila mladega vašega z Dunaja došlega sobrata resnična, pridejo morča tudi nad nas v kratkem spet težki časi" — je zamišljeno govoril gospod pisar.

PREJELI SMO

tudi nekaj vezanih letnikov "VRTCA" in "ANGELJČKA", krasna lista za slovensko mladino, ki sta bogato ilustrovana z lepimi slikami. Stariši naročite Vaši mladini te lepe knjige. Hvaležni Vam bodo, ko bodo prebrali prelepe povestice, katerih si žele, in katere so nalašč za nje prirejene.

Vežan letnik "VRTCA" stane s poštnino: 75 centov.

Vežan letnik "ANGELJČKA" stane s poštnino: 55 centov.

Oba skupaj pa staneta: \$1.20.

Denarno vrednost je poslati v znakam ali Money orderu.

EDINOST PUBLISHING CO.

1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ

6217 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO.

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE. Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

Dolžnost Slovencev v Chicago

je, da dajo svoje perilo oprati v SLOVENSKO PRALNICO "LAUNDRIJO." Ne podpirajte več tujcev, ko imate v svoji sredi svojega lastnega rojaka, ki vodi to obrt. Kadar imate pripravljeno svoje perilo, pokličite na telefon, da pride na Vaš dom voz Slovenske pralnice. Mi peremo oblačila in vse, kar je za prati. Čistimo obleke "Dry cleaning," čistimo karpete, zavese in sploh vse, kar se da čistiti. Kadar imate kaj za prati, čistiti, ne pozabite na naše ime. Pokličite nas po telefonu.

SOUTH—WEST LAUNDRL CO.

JOHN ČERNOVICH, lastnik.

255 W. 31st Street, CHICAGO, ILL.

Telephone: Yards 5893.

AMERIŠKA KINEMATOGRAFIČNA INDUSTRIJA.

Statistični urad trgovinskega departamenta je nabral podatke o tovarniških podjetjih v letu 1921. in glasom te statistike je bilo 127 zavodov, ki so se bavili z izdelovanjem kinematografičnih slik. Njih skupna produkcija tekom tega leta se je cenila na čez 77 milijonov dolarjev. V to statistiko ni všteti osem kinematografičnih tovarn, katerih produkcija je znašala manj kot \$5.000. za vsako.

Od teh 127 podjetij je 83 umetniških zavodov, ki prirejajo kinematografične slike, in 44 tehničnih podjetij za razvoj pozitivnih filmov in druga tehnična dela. Prva skupina se je bavila večinoma izključno s prirejanjem slik, dočim laboratorijsko delo opravljajo samostojna podjetja; pač pa imajo nekateri večji zavodi svoje lastne podružne delavnice. V drugo skupino spadajo le ona podjetja, ki se bavijo izključno s tehnično stranjo kinematografične industrije.

Največ kinematografičnih podjetij je bilo v Californiji, namreč 68; za njo prihaja New York z 20 podjetij in New Jersev, ki jih ima 13.

Skupno je ta industrija imela v službi 10.650 ljudi, in skupna letna plača istih je znašala \$37.603.000, kar je seveda jako visoko.

ko povprečno razmerje, pač vsled ogromnih plač nekaterih kinematografičnih "zvezd."

ko povprečno razmerje, pač vsled ogromnih plač nekaterih kinematografičnih "zvezd."

Točno po navodilu.

Mlada gospodinja (ki je kuhala natančno po navodilu knjige "Nove kuharice"): "Pepca prinesi mi naglo še pet žlic! Tu v knjigi je natisnjeno, da se mora vzeti šest žlic, a jaz imam samo eno."

Uljudno.

Obtoženec (ko pride do za- tožne klopi): "Prosim, ali tu ni zasedeno?"

Neznošna draginja.

Pisarijeva žena je srečala svojo prijateljico in ji je ovrčeno potožila: "Danes sem zahtevala pri mesarju za 50 centov beef steaka na puf, ali misliš, da mi ga je kaj dal?"

Današnji otroci.

Žovi: "Flenki, a ti les vec na veljames, de Meklaus nos?" Le pucak, jest bom ze toj mam puvedu!"

Frenki: "Plava lec! Le puvei; moja mama sama vec ne veljame!"

Radovednost.

— "Kako dolgo pa stoji vlak v Domžalah?"

— "Ti greš v vas, si naročiš slavnik po meri, in ko je gotov, se z njim pokriješ in prideš prav zlagoma o pravem času."

IZPLAČILA

v ameriških dolarjih še vedno izvršujemo v zasedenem ozemlju v Italiji, Nemški Avstriji in drugod.

V Jugoslaviji je začasno nemogoče lokalnim bankam izplačevati ameriške dolarje, ker to sedaj izvrši edino Narodna Banka v Beogradu. Vendar pa potnikom, ki rabijo dolarje za na pot preskrbimo dolarje.

Dolarske čeke pa še vedno lahko izdajamo in iste vnovčijo v stari domovini po dnevnem kurzu v jugoslovanske krone.

Za dolarske pošiljate računamo sledeče pristojbine: do \$15.00 po 50 centov, — od \$15.00 do \$30.00 po 75 centov, — od \$30.00 do \$50.00 po \$1.00, za izplačila, ki presegajo \$50.00 računamo 1 cent in pol od dolara, ali po \$1.50 od sto dolarjev. H tem pristojbinam je še pridati za vsako posamezno nino.

pošiljatev 15 centov za poštnino.

BANČNI ODDELEK EDINOSTI

1840 West 22nd Street, CHICAGO, ILL.

List Edinost

je last slovenskih katoliških delavcev v Ameriki. Za njih korist se izdaja, da brani njih pravice in jim kaže pravo pot do pravega napredka. List Edinost zahaja skoro v vse slovenske naselbine po Ameriki. Vse zavedne slev. družine so nanj naročene, in ga pridno čitajo, ker v njem najdejo največ pravega poduka, mnogo zanimivih novic in zabavnega čtiva.

ZATO SO OGLASI V LISTU "EDINOSTI" USPEŠNI. Trgovci, ki imajo svoje trgovine naj poizkusijo oglašati v listu "Edinosti" in prepričani smo, da bodo potem v Edinosti stalno oglašali.

DRUŠTVA SE BODO POVZDIGNILA DO VSPEHA, ako ob raznih prireditvah in kampanjah oglašajo v našem listu. Poizkusite in prepričajte se enkrat. Poslužite se lista za Vašo reklamo, da jo list ponese na slovenske domove pred oči slovenskih rojakov, da bodo znali, kaj prirejate in kdaj!

NAŠA TISKARNA

je sedaj skoro najmodernejša slov. tiskarna v Ameriki. Tiskarska dela izvršujemo lično in točno. Vsem slovenskim č. g. duhovnikom, cenjenim društvam, trgovcem in posameznikom, se najtopleje priporočamo, da se spomnijo na nas, kadar potrebujejo, kakih tiskov.

Ničesar drugega ne prosimo Vas, kakor vprašajte nas za cene, predno oddaste naročilo drugam. Ako le to storite, smo prepričani, da bomo vedno tiskali Vaše tiskovine mi!

Mi izvršimo vsako tiskarsko delo. Najsi bo še tako malo ali veliko. Poizkusite pri nas!

TISKOVNA DR. "EDINOST"

1849 W. 22nd Street Chicago, Ill.

Phone: Canal 0098.

V SO ODPRAVO

OD GLAVE DO NOG

si lahko kupite pri nas. V zalogi imamo najboljše trpežne obleke, najboljše vsakovrstne črevlje, klobuke, spodnje obleke, praznične in za na delo srajce, najboljše ovratnike in kravate za srajce. Kadar kupujete črevlje za praznike ali za na delo pridite k nam in dobili boste najboljše črevlje, ki si jih morete kupiti za vaš denar. Za vaše dečke imamo najboljše trpežne obleke, črevlje, kape, srajce in sploh vse, kar rabijo.

Mi Vam obljubljam, da v naši trgovini, dobite vedno najboljšo vrednost za "VAŠ DENAR"!

J. J. DVORAK & CO.

1853-1855 BLUE ISLAND AVENUE, CHICAGO, ILL.

DOMAČE PIVO!

Si naredite lahko po svojem okusu, ako kupite pri NAS:

"HMEJ IN MALT"

Zraven damo navodilo, kako zvariti dobro domače PIVO!

Prodajamo Malt in Hmelj na debelo in drobno.

MAL—TEEN—MALT—EXTRACT CO.

Jos. Bielak, lastnik

1942 W. 21st Street, CHICAGO, ILL.